

Tillitsvalgte i LO om internasjonale forhold

I en periode med økende internasjonal uro, krig i Ukraina og i Midtøsten, fremmarsj blant høyrekrefter i Europa og tilbakegang for demokratiet i USA, har tillitsvalgte i LO fått spørsmål om demokratiets stilling, den internasjonale politiske utviklingen, fagbevegelsens innflytelse og LOs internasjonale satsingsområder. I dette faktaflaket ser vi nærmere på svarene deres.

Demokratiets stilling

Forskere ved Gøteborgs Universitet har nylig målt den demokratiske utviklingen¹ i verden, med data fra 202 ulike land (Nord et al., 2026). Forskerne finner at demokratiet er tilbake på 1978-nivå for den gjennomsnittlige verdensborger, og at nivået for den gjennomsnittlige borger i Vest-Europa og Nord-Amerika er på sitt laveste på over 50 år. Denne nedgangen skyldes i hovedsak den pågående autokratiseringen² i USA, som har mistet sin status som et liberalt demokrati for første gang på over 50 år (Nord et al., 2026).

De tillitsvalgte er blitt spurt om hvor bekymret eller ubekymret de er for demokratiets stilling i verden i dag på en skala fra 1 til 5, der 1 er helt ubekymret, og 5 er svært bekymret. 4 av 10 tillitsvalgte svarte 5 – at de er svært bekymret, og 36 prosent oppga en 4-er på skalaen (figur 1). Kun 2 prosent svarte at de er helt ubekymret for demokratiets stilling i verden i dag. Panelet mottok det samme spørsmålet i 2024, og selv om svarene har endret seg relativt lite, har andelen som svarte «svært bekymret» økt fra 34 prosent i 2024 til 40 prosent i 2025.

¹ Forskerne benytter flere indikatorer når de måler demokratiets utvikling. Blant dem er frie, rettferdige og jevnlig valg, balanse mellom utøvende, lovgivende og dømmende makt, og en sterk rettsstat som sikrer siviles rettigheter (Nord et al., 2026).

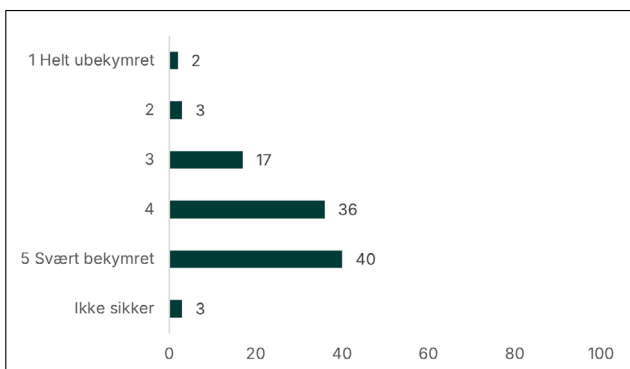
² Autokrati er en styreform der den politiske makten i hovedsak er samlet hos en enkeltperson eller en liten gruppe, med få konstitusjonelle begrensninger for hvordan makten utøves (Thorsen, 2024).

Tillitsvalgte i Oslo og Akershus svarte i større grad at de er svært bekymret for demokratiets stilling i verden enn tillitsvalgte i andre deler av landet. Videre var tillitsvalgte i privat vareproduksjon (industri, bygg, anlegg og offshorevirksomhet) mindre bekymret enn tillitsvalgte i privat tjenesteproduksjon og i offentlig sektor. Tar vi hensyn til kjønn, som ofte kan ses i sammenheng med sektor, svarte kvinnelige tillitsvalgte i større grad enn de mannlige at de er svært bekymret. Bekymringen var også større blant tillitsvalgte på over 60 år enn blant de som er yngre.

Om tillitsvalgtpanelet

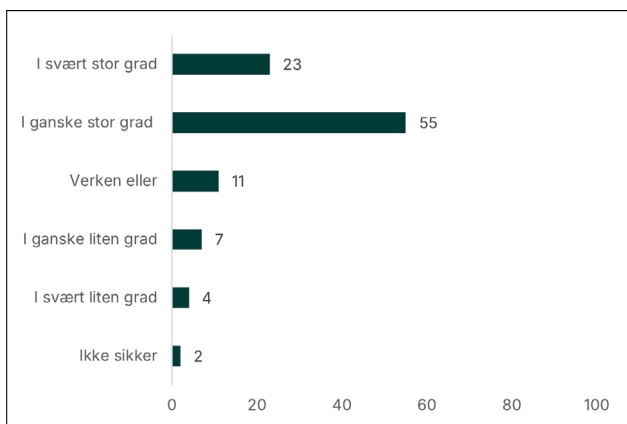
LO opprettet tillitsvalgtpanelet i 2012. I dag består panelet av rundt 4500 tillitsvalgte fra samtlige LO-forbund. LO og Fafo utformer spørsmålene i samarbeid, og Fafo gjennomfører undersøkelsene. 1917 tillitsvalgte svarte på undersøkelsen dette faktaflaket baserer seg på.

Figur 1: Hvor ubekymret eller bekymret er du for demokratiets stilling i verden i dag? Svar på en skala fra 1 (helt ubekymret) til 5 (svært bekymret). (n = 1917). Prosent. 2025.

I lys av den politiske utviklingen i USA under Trump-administrasjonen, mottok panelet også spørsmål om i hvilken grad de opplever denne utviklingen som truende for oss i Norge. Til sammen svarte nesten 8 av 10 – 78 prosent – at denne utviklingen i ganske eller svært stor grad oppleves som truende, mens kun 11 prosent svarte at den i ganske eller svært liten grad oppleves truende (figur 2).

Figur 2: I hvilken grad mener du at den politiske utviklingen i USA under Trump-administrasjonen oppleves truende for oss i Norge? (n = 1917). Prosent. 2025.

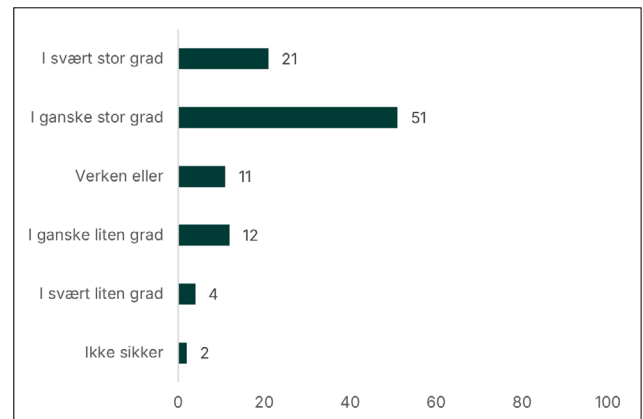
Tillitsvalgte i offentlig sektor svarte i større grad enn de i privat sektor at den politiske utviklingen i USA i ganske eller svært stor grad oppleves truende for oss i Norge. Andelen som svarte dette, var også større blant kvinnelige tillitsvalgte enn blant mennlige.

Fagbevegelsens innflytelse

I sin «Global Rights Index» for 2025, viste International Trade Union Confederation (ITUC) til en negativ utvikling i arbeidstakeres og fagforeningers posisjon globalt (ITUC, 2025). Organisasjonen rapporterte om en kraftig økning i brudd på grunnleggende arbeidstakerrettigheter, som yrings- og organiseringfrihet, og retten til kollektive forhandlinger. I lys av at organisasjonsgraden synker og fagforeningenes innflytelse svekkes i mange land, ble de tillitsvalgte spurt om i hvilken grad de frykter den samme utviklingen i Norge. 72 prosent frykter en slik

utvikling i ganske eller svært stor grad, mens 16 prosent i ganske eller svært liten grad frykter en slik utvikling (figur 3).

Figur 3: Organisasjonsgraden går ned i mange land og fagforeningenes innflytelse svekkes. I hvilken grad frykter du den samme utviklingen i Norge? (n = 1917). Prosent. 2025.

Andelen som svarte at de i ganske eller svært stor grad frykter en slik utvikling i Norge, var større i de største virksomhetene (med mer enn 500 ansatte) enn andelen i de minste virksomhetene (25 ansatte eller færre). Andelen som svarte dette, var også større i statlig sektor enn i privat vareproduksjon.

LOs internasjonale satsingsområder

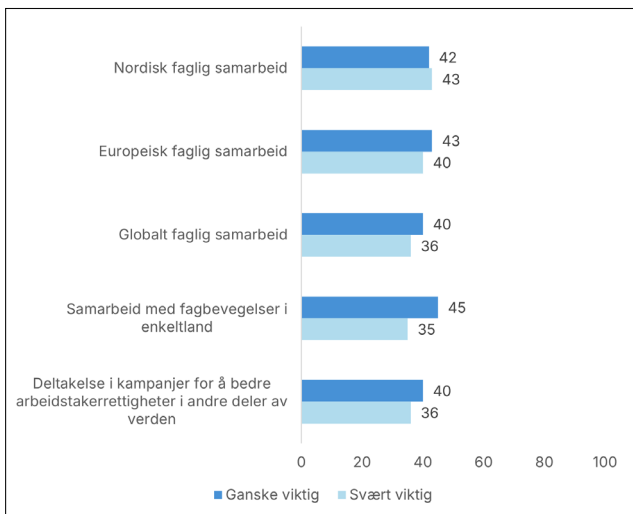
LO samarbeider med fagbevegelsen i andre land for å styrke arbeidstakeres rettigheter (LO, 2026). Organisasjonen bistår blant annet til kompetanseutvikling, organisasjonsbygging, likestilling og støtte til kollektive forhandlinger og partssamarbeid. LOs tillitsvalgte ble spurt i hvilken grad LOs internasjonale satsing innenfor ulike områder er viktige eller uviktige. Gjennomgående mener de tillitsvalgte at LOs internasjonale samarbeid er viktig.

85 prosent anså LOs satsing på nordisk samarbeid som svært eller ganske viktig, etterfulgt av 83 prosent for europeisk faglig samarbeid, 76 prosent for globalt faglig samarbeid, 80 prosent for samarbeid med fagbevegelser i enkeltland, og 76 prosent for deltakelse i kampanjer for å bedre arbeidstakerrettigheter i andre deler av verden (figur 4).

³ ITUC Global Rights Index er en omfattende, årlig undersøkelse om brudd på arbeidstakeres rettigheter (ITUC, 2025).

⁴ ITUC er en internasjonal arbeidstakerorganisasjon, bestående av en rekke nasjonale fagforeninger. Organisasjonen representerer i underkant av 200 millioner arbeidstakere i 169 land (Gisle, 2022; ITUC, 2026).

Figur 4: Hvor viktig eller uviktig mener du LOs satsing er innenfor følgende områder? (n = 1917). Prosent. 2025.

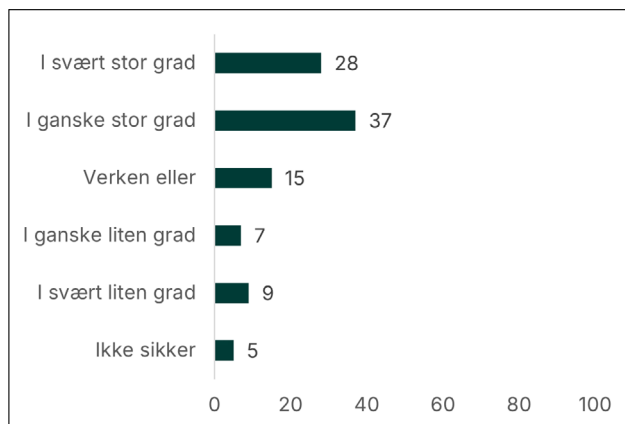

Dette spørsmålet ble også stilt i 2024. Jevnt over er det en økning i andelen tillitsvalgte som oppgir at LOs internasjonale satsingsområder er viktige fra 2024 til 2025 (tabell 1).

Kvinnelige tillitsvalgte mente i større grad enn mannlige at LOs satsing på globalt faglig samarbeid er ganske eller svært viktig. Andelen som mente dette, er også større blant tillitsvalgte i offentlig sektor enn i privat vareproduksjon.

Som vist i tabell 1 er det en viss økning i andelen tillitsvalgte som mener at europeisk faglig samarbeid er svært viktig fra 2024 til 2025. På spørsmål om i hvilken grad et tettere politisk samarbeid mellom Norge og EU er viktigere i en urolig verden, svarte 65 prosent at dette i ganske eller svært stor grad er viktigere, mens 16 prosent svarte i ganske eller svært liten grad (figur 5).

Figur 5: I hvilken grad mener du at et tettere politisk samarbeid mellom Norge og EU er viktigere i en urolig verden? (n = 1917). Prosent. 2025.

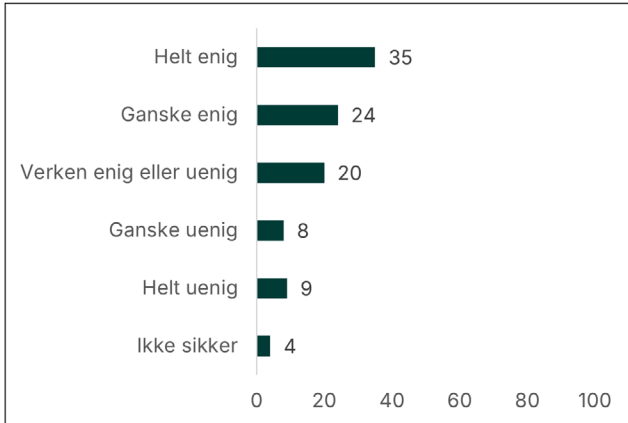
Andelen som svarte at et tettere politisk samarbeid mellom Norge og EU i ganske eller svært stor grad er viktigere i en urolig verden, er større i offentlig sektor og i privat tjenesteproduksjon enn i privat vareproduksjon. Kvinnelige tillitsvalgte oppga også i større grad enn mannlige at et tettere politisk samarbeid er viktigere. Det samme gjaldt tillitsvalgte som er eldre enn 50 år. Det var også en større andel tillitsvalgte med utdanning fra høgskole/universitet som svarte at tettere politisk samarbeid mellom Norge og EU er viktigere i en urolig verden enn blant tillitsvalgte med videregående opplæring.

Til slutt mottok panelet et spørsmål om LOs engasjement for palestinerne sak. De tillitsvalgte ble spurt om hvor enige eller uenige de er i at LO har prioritert denne saken høyt. 59 prosent svarte at de er ganske eller helt enige i dette, mens 17 prosent var ganske eller helt uenige (figur 6).

Tabell 1: Andel tillitsvalgte som svarte at LOs satsing innen ulike former for internasjonalt samarbeid er «svært viktig» i 2024 og 2025. Prosent.

	Andel i 2024 (n = 1331)	Andel i 2025 (n = 1917)
Nordisk faglig samarbeid	43	43
Europeisk faglig samarbeid	31	40
Globalt faglig samarbeid	25	36
Samarbeid med fagbevegelser i enkeltland	29	35
Deltakelse i kampanjer for å bedre arbeidstakerrettigheter i andre deler av verden	33	36

Figur 6: LO har et stort engasjement for palestineres sak blant annet gjennom vedtak på LO-kongressen. Hvor enig eller uenig er du i at LO prioriterer denne saken høyt? (n = 1917). Prosent. 2025.

Tillitsvalgte i offentlig sektor og i privat tjenesteproduksjon var i større grad helt eller ganske enige i prioriteringen av palestineres sak enn tillitsvalgte i privat vareproduksjon. Videre var andelen som var helt enig i dette, større blant kvinnelige enn mannlige tillitsvalgte og blant dem med høyere utdanning.

Referanser

- Gisle, J. (2022, 7. mars). International Trade Union Confederation. [Hentet fra International Trade Union Confederation – Store norske leksikon](#) 25. mars, 2026.
- ITUC. (2025). 2025 ITUC Global Rights Index. The world's worst countries for workers.
- ITUC. (2026). International Trade Union Confederation. Hentet fra [International Trade Union Confederation – Building Workers' Power](#) 25. mars, 2026.
- LO. (2026, 10. Mars). Hvorfor driver LO internasjonalt solidaritetsarbeid? Hentet fra [Hvorfor driver LO internasjonalt solidaritetsarbeid? | Landsorganisasjonen i Norge](#) 24. mars, 2026.
- Nord, M., Altman, D., Fernandes, T., God, G. G. & Lindberg, S. I. (2026). Democracy Report 2026: Unravelling The Democratic Era? University of Gothenburg: V-Dem Institute.
- Thorsen, D. E. (2024, 26. november). Autokrati. Hentet fra [autokrati – Store norske leksikon](#) 24. mars, 2026.

I dette faktaflaket ser vi nærmere på tillitsvalgtes erfaringer med internasjonale forhold som demokratiets stilling, den internasjonale politiske utviklingen, fagbevegelsens innflytelse og LOs internasjonale satsingsområder, med utgangspunkt i funn fra LOs tillitsvalgtpanel.

Johanne Stenseth Huseby er forsker ved Fafø.